

MEMO van college aan de raad

datum : 15 november 2010
aan : Gemeenteraad
van : College
onderwerp : Uitspraak Nieuw Kranenburg d.d. 4 november 2010
Portefeuillehouder: Hetty Hafkamp
Inlichtingen bij: Astrid van Mierlo

Aanleiding

- Deze memo is opgesteld ter uitvoering van de toezegging van het college tijdens de begrotingsraad van 2 november 2010.
- Aanleiding is de lopende bestuursrechtelijke procedures verband houdende met de nieuwbouw van Museum Nieuw Kranenburg.

Kernboodschap

- Deze memo heeft tot doel de raad te informeren over de uitspraak van de Voorzieningenrechter van 4 november 2010 in het dossier Nieuw Kranenburg én de raad te informeren over hieruit volgende overwegingen en verder te nemen acties.

Procedures inzake Nieuw Kranenburg:

Er lopen nog een drietal procedures in verband met het oprichten van de nieuwbouw voor Museum Nieuw Kranenburg, te weten:

1. Bezwaarschriftprocedure tegen de verleende bouwvergunning;
2. Een beroep inzake de verleende monumentenvergunning;
3. Een beroep inzake het Bestemmingsplan Bergen - Nieuw Kranenburg.

Ad 1: bezwaarschriftprocedure bouwvergunning

Op 28 januari 2010 heeft het college een bouwvergunning verleend voor het vergroten van Museum Kranenburgh op het perceel Hoflaan 26 te Bergen. Tegen dit besluit is door enkele omwonenden bezwaar aangetekend.

Om te voorkomen dat hangende de bezwaarschriftprocedure gebruik zou worden gemaakt van de verleende bouwvergunning, hebben de bezwaarmakers de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Alkmaar verzocht het besluit tot afgifte van de bouwvergunning te schorsen. In zijn uitspraak van 29 juni 2010 oordeelde de Voorzieningenrechter dat voor de verbouwing van Museum Kranenburgh een monumentenvergunning is vereist¹ en dat het college de afgifte van de bouwvergunning had moeten aanhouden tot op het moment waarop de aanvrager over een bruikbare monumentenvergunning beschikte.

¹ Kranenborg is een rijksmonument

De uitspraak van de Voorzieningenrechter was voor het college aanleiding het tegen de verleende bouwvergunning ingestelde bezwaar gegrond te verklaren, het bestreden besluit te herroepen en het besluit op de aanvraag voor een bouwvergunning aan te houden tot op het moment waarop de aanvrager over een bruikbare monumentenvergunning zou beschikken. In het kader van deze procedure dient derhalve nog een besluit te worden genomen op de aanvraag voor bouwvergunning.

Ad 2 Monumentenvergunning

Gelet op de hiervoor genoemde uitspraak van de Voorzieningenrechter heeft het college een monumentenvergunning aangevraagd ten behoeve van het slopen van een niet beschermde aanbouw aan de achtergevel van Museum Kranenburgh, het realiseren van een glazen tussenlid en het realiseren van een nieuwe aanbouw.

Op 13 juli 2010 heeft het college de monumentenvergunning verleend. Tegen dit besluit is door twee omwonenden op 23 augustus 2010 een beroepschrift ingediend bij de Rechtbank Alkmaar². Het instellen van beroep leidt van rechtswege tot schorsing van het besluit tot afgifte van de monumentenvergunning. Het beroep van de omwonenden had derhalve tot gevolg dat de afhandeling van de bouwvergunning niet kon worden voortgezet. In reactie hierop heeft de gemeente de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Alkmaar verzocht de schorsende werking van het beroep op te heffen.

De Voorzieningenrechter heeft op 4 november jl. het verzoek van de gemeente toegewezen. De Voorzieningenrechter overwoog dat voldoende aannemelijk is gemaakt dat de gemeente Bergen een groot belang heeft bij een zo spoedig mogelijke hervatting van de bouwwerkzaamheden en nadeel ondervindt bij voortdoring van de opschorting. Daarnaast oordeelde de Voorzieningenrechter dat het besluit tot afgifte van de monumentenvergunning en de bijbehorende adviezen op zorgvuldige en deugdelijke wijze tot stand zijn gekomen. Ook de monumentale waarde van Museum Kranenburgh wordt door de voorgenomen werkzaamheden naar zijn oordeel niet aangetast.

Hoewel op de beroepen tegen de afgegeven monumentenvergunning zelf niet is beslist – de behandeling daarvan zal naar verwachting pas medio volgend jaar plaatshebben – neemt de Voorzieningenrechter in deze uitspraak al wel een (positief) voorschot op de uitspraak in de bodemprocedure.

Met het opheffen van de opschortende werking van het tegen de monumentenvergunning ingestelde beroep heeft het college geen reden om de aanvraag voor het verlenen van een bouwvergunning voor het vergroten van Museum Kranenburgh nog langer aan te houden. Integendeel: uit de wet³ vloeit voort dat na het vervallen van de aanhoudingsplicht binnen twee weken op de aanvraag dient te worden beslist. Bij overschrijding van deze termijn wordt de bouwvergunning geacht van rechtswege te zijn verleend.

Gelet op het voorgaande is het de intentie van het college de bouwvergunning uiterlijk donderdag 18 november 2010 te verlenen.

² Geregistreerd bij de Rechtbank Alkmaar onder nummer 10/1969

³ Artikel 54 lid 5 Woningwet (oud).

Ad 3: bestemmingsplan

Op 11 oktober 2010 heeft bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) de mondelinge behandeling plaatsgevonden van de beroepschriften die zijn ingediend tegen het Bestemmingsplan Bergen-Nieuw Kranenburg. De uitspraak zal waarschijnlijk aan het einde van deze maand worden gewezen.

Hiervoor is aangegeven dat het college zich genoodzaakt ziet⁴ op korte termijn een besluit te nemen op de aanvraag tot het verlenen van bouwvergunning. Laat het college dit na, dan wordt de vergunning door het verstrijken van de wettelijke termijn geacht van rechtswege te zijn verleend.

Wanneer de ABRvS zou besluiten tot vernietiging van het Bestemmingsplan Bergen-Nieuw Kranenburg heeft dit in beginsel geen gevolgen voor de op dat moment reeds verleende bouwvergunning. De aanvraag voor een bouwvergunning dient beoordeeld te worden aan het ten tijde van het nemen van het besluit geldende recht. Aangezien het Bestemmingsplan Bergen-Nieuw Kranenburg niet is geschorst diende de bouwaanvraag in dit geval aan dat bestemmingsplan getoetst te worden.

Vervolgstappen

Zoals hiervoor is opgemerkt zal het college binnen afzienbare termijn over gaan tot het verlenen van de aangevraagde bouwvergunning.

Na afgifte van de bouwvergunning kunnen de bouwwerkzaamheden in beginsel worden hervat. Of de vertraging van de bouwwerkzaamheden voor de gemeente meer nadelige financiële gevolgen zal hebben dan het u bekende bedrag van 45.000 euro, kan op dit moment niet worden beoordeeld. Er zijn geen verdere claims bij de gemeente ingediend.

Het is niet uit te sluiten dat tegen het besluit tot verlening van bouwvergunning beroep wordt aangetekend door de bezwaarmakers. In beginsel hoeft dit geen belemmering te vormen voor de uitvoering van de bouwwerkzaamheden. Alleen in het geval het besluit tot afgifte van de bouwvergunning wordt geschorst of in beroep wordt vernietigd, zal de bouw wederom moeten worden stil gelegd. Het college acht de kans hierop echter gering.

De procedure voor de Rechtbank Alkmaar tegen afgifte van de monumentenvergunning zal worden voortgezet. Ook hier geldt dat, zou de monumentenvergunning in beroep worden vernietigd, dit geen gevolgen heeft voor de inmiddels verleende bouwvergunning. Op het moment van verlenen – het toetsmoment - was er immers wél sprake van een bruikbare monumentenvergunning.

Bijlagen

Afschrift van de uitspraak van de rechtbank dd. 4 november 2010.

⁴ In verband met de wettelijke termijn van artikel 54 lid 5 Woningwet(oud)

Uitspraak

RECHTBANK ALKMAAR

Sector Bestuursrecht

Zaaknummer: 10/1968 WET

Uitspraak van de voorzieningenrechter

in de zaak van:

Gemeente Bergen,
gevestigd te Bergen,
verzoekster,

tegen

het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Bergen,
verweerder.

Tevens heeft als partij aan het geding deelgenomen N. Bot e.a., bijgestaan door zijn gemachtigde mr. L.T. van Eyck van Heslinga.

Ontstaan en loop van de zaak

Bij besluit van 28 januari 2010, verzonden 29 januari 2010, heeft verweerder aan verzoekster een reguliere bouwvergunning verleend voor het geheel vergroten van Museum Kranenburgh op het perceel Hoflaan 26 (hierna te noemen: Kranenburgh) te Bergen.

Tegen dit besluit hebben Bot e.a. (hierna: belanghebbenden) bezwaar gemaakt. Bij brief van 12 mei 2010 hebben belanghebbenden de voorzieningenrechter verzocht een voorlopige voorziening te treffen.

Bij uitspraak van 29 juni 2010, geregistreerd onder procedurenummer 10/1111 WW44, heeft de voorzieningenrechter het verzoek toegewezen. Daarbij heeft de voorzieningenrechter geoordeeld dat de aanvraag om bouwvergunning ingevolge artikel 54 van de Woningwet (Ww) had moeten worden aangehouden, omdat Kranenburgh een rijksmonument is en voor de verbouwingwerkzaamheden een monumentenvergunning is vereist, welke niet was verleend. De voorzieningenrechter heeft bij voornoemde uitspraak het besluit van 28 januari 2010 geschorst tot zes weken na de datum waarop verweerder op het bezwaar heeft beslist en heeft verweerder opgedragen om uiterlijk op 29 juni 2010 om 17.00 uur een besluit te nemen gericht op het per direct staken van de bouwwerkzaamheden die plaatsvinden op het perceel Hoflaan 26 te Bergen.

Bij besluit van 21 juli 2010 heeft verweerder de bezwaren tegen het besluit van 28 januari 2010 gegrond verklaard en besloten de aanvraag om een bouwvergunning overeenkomstig het bepaalde in artikel 54 van de Ww aan te houden.

Bij besluit van 13 juli 2010 heeft verweerder aan verzoekster een monumentenvergunning

Zaaknummer: 10/1968 WET (Gemeente Bergen)

Pagina 2 van 6

verleend ten behoeve van het slopen van een niet beschermde aanbouw aan de achtergevel van Kranenburgh, het realiseren van een glazen tussenlid op de plek van de voormalige aanbouw en het realiseren van een grote aanbouw tegen dit tussenlid aan.

Tegen dit besluit hebben belanghebbenden beroep aangetekend. Deze zaak is geregistreerd onder procedurenummers 10/1969.

Bij brief van verweerder van 26 augustus 2010 is de voorzieningenrechter verzocht om opheffing van de van rechtswege ontstane opschorting van de werking van de monumentenvergunning.

De voorzieningenrechter heeft de zaak behandeld ter zitting van 21 oktober 2010. Verzoekster en verweerder zijn daar, daartoe ambtshalve opgeroepen, vertegenwoordigd door mr. P.J.M. Hink en ing J. de Boer. Voorts is verschenen N. Bot, bijgestaan door mr. L.T. van Eyck van Heslinga.

Motivering

1. Ingevolge artikel 8:81 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) kan de voorzieningenrechter van de rechtbank die bevoegd is of kan worden in de hoofdzaak, op verzoek een voorlopige voorziening treffen, indien onverwijlde spoed, gelet op de betrokken belangen, dat vereist.

Voor zover het geschil in de bodemprocedure wordt beoordeeld heeft het oordeel daaromtrent een voorlopig karakter en is dat niet bindend voor de beslissing in die procedure.

2. Ingevolge artikel 16, zevende lid, van de Monumentenwet 1988 (Mw) wordt de werking van de vergunning als bedoeld in artikel 11 opgeschort totdat de beroepstermijn is verstreken of, indien beroep is ingesteld, op het beroep is beslist. De vergunninghouder kan de voorzieningenrechter van de rechtbank, onderscheidenlijk de voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, verzoeken de opschorting op te heffen. Titel 8.3 van de Awb is van overeenkomstige toepassing.

3. Op 1 oktober 2010 is de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in werking getreden. Bij de invoering van deze wet is een aantal andere wetten gewijzigd. Zo is ook artikel 16 van de Mw vervallen. Uit het overgangsrecht, zoals dat is opgenomen in artikel 1.2, tweede lid, van de Invoeringswet Wabo, volgt dat deze wetswijzigingen niet van toepassing zijn op dit geding, omdat de aanvraag om vergunning voor de inwerkingtreding van de Wabo is ingediend.

4. Belanghebbenden hebben in de eerste plaats gesteld dat het onderhavige verzoek niet door de vergunninghoudster, maar door verweerder is ingediend. Verweerder is hiertoe, aldus belanghebbenden, niet gerechtigd. Naar de mening van belanghebbenden moet verweerder dan ook niet-ontvankelijk worden verklaard.

5. De voorzieningenrechter volgt belanghebbenden niet. In aanmerking genomen het bepaalde in artikel 160, aanhef en onder f, van de Gemeentewet neemt de voorzieningenrechter aan dat het onderhavige verzoek om opheffing van de opschorting van de monumentenvergunning door verweerder namens verzoekster is gedaan. Verzoekster is hiertoe als vergunninghoudster gerechtigd.

Zaaknummer: 10/1968 WET (Gemeente Bergen)

Pagina 3 van 6

6. Ten aanzien van de ontvankelijkheid van het door belanghebbenden ingediende beroep overweegt de voorzieningenrechter als volgt.

7. Ingevolge artikel 6:8, vierde lid, van de Awb vangt de termijn voor het indienen van een beroepschrift tegen een besluit dat (zoals in het onderhavige geval) is voorbereid met toepassing van afdeling 3:4 van de Awb aan met ingang van de dag na die waarop het besluit overeenkomstig artikel 3:44, eerste lid, onderdeel a, van de Awb ter inzage is gelegd. De voorzieningenrechter houdt het er – nu het tegendeel niet is gebleken althans niet met voldoende overtuigende gegevens aannemelijk is gemaakt – voorshands voor dat het bestreden besluit niet ter inzage is gelegd. De voorzieningenrechter moet dan ook op basis van de voorhanden zijnde gegevens aannemen dat de beroepstermijn niet is aangevangen zodat het beroepschrift van belanghebbenden voor het begin van de termijn, derhalve prematuur, is ingediend. Onder toepassing van artikel 6:10, eerste lid, aanhef en onder a, van de Awb dient niet-ontvankelijkverklaring evenwel achterwege te blijven. De monumentenvergunning was immers tijdens de indiening van het beroepschrift wel reeds tot stand gekomen. Gelet op het vorenstaande is ingevolge artikel 16, zevende lid, van de Mw de werking van de onderhavige monumentenvergunning van rechtswege opgeschort.

8. De vraag of vergunninghoudster een spoedeisend belang heeft bij opheffing van de opschortende werking van het beroep tegen de monumentenvergunning moet naar het oordeel van de voorzieningenrechter bevestigend worden beantwoord. De voorzieningenrechter is van oordeel dat voldoende aannemelijk is gemaakt dat verzoekster een groot belang heeft bij een zo spoedig mogelijke hervatting van de bouwwerkzaamheden, welke naar aanleiding van de uitspraak van deze rechtbank van 29 juni 2010 zijn stilgelegd. Dat de aanvraag om een bouwvergunning ingevolge artikel 54, eerste lid, van de Ww is aangehouden maakt dit niet anders nu deze aanhouding ingevolge het bepaalde in het tweede lid van dit artikel eindigt daags na de opheffing van de opschortende werking.

9. De voorzieningenrechter stelt voorop dat bij het verlenen van een vergunning op grond van artikel 11 van de Mw een afweging dient te worden gemaakt tussen het belang van de aanvrager en het belang van bescherming van het betrokken monument. Daarbij is er geen ruimte om belangen van omwonenden in die afweging te betrekken. De voorzieningenrechter verwijst dienaangaande naar de Memorie van Toelichting op artikel 11 van de Mw (Tweede Kamer 1986-1987, 19 881, nr. 3, pagina 20), waarin wordt bevestigd dat de wetgever met het vereiste van de monumentenwetvergunning niet heeft beoogd de belangen van omwonenden nader te beschermen. De belangen van de omwonenden moeten dan ook buiten de aan de vergunningverlening ten grondslag gelegde belangenafweging worden gelaten.

10. Volgens vaste jurisprudentie (zie bijvoorbeeld de uitspraak van de Voorzitter Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 7 augustus 2007, gepubliceerd op www.rechtspraak.nl onder LJ-nummer BB1727) bestaat verder in beginsel aanleiding om de opschortende werking van artikel 16, zesde lid, van de Mw op te heffen, indien er onvoldoende aanknopingspunten zijn om aan te nemen dat de monumentenvergunning niet op rechtmatige wijze is verleend en de vergunninghouder door handhaving van de opschortende werking nadeel ondervindt.

11. Belanghebbenden hebben aangevoerd dat de monumentenvergunning onzorgvuldig is voorbereid. In de eerste plaats is daartoe gesteld dat de aanvraag om de monumentenvergunning en het voornemen tot verlening op hetzelfde moment gepubliceerd

zijn hetgeen naar de mening van belanghebbenden misleidend is geweest. In de publicatie van de aanvraag was immers vermeld dat het niet mogelijk was om een zienswijze in te dienen terwijl in de publicatie van het voornemen deze mogelijkheid juist expliciet werd geopend. De voorzieningenrechter zal hieraan – wat er verder ook van zij – geen consequenties verbinden nu gesteld noch gebleken is dat belanghebbenden hierdoor in hun belangen zijn geschaad.

12. Belanghebbenden hebben voorts gesteld dat verweerder de aanvraag ten onrechte niet voor advies heeft voorgelegd aan de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (hierna: de RCE). Dienaangaande overweegt de voorzieningenrechter als volgt.

13. Ingevolge artikel 16, eerste lid, van de Mw leggen burgemeester en wethouders een aanvraag om vergunning als bedoeld in artikel 11 in bij ministeriële regeling te bepalen gevallen voor advies voor aan Onze minister. In de gevallen, bedoeld in de eerste volzin, zenden burgemeester en wethouders onmiddellijk afschrift van de aanvraag om vergunning aan de Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (thans RCE). De gevallen, bedoeld in de eerste volzin, kunnen onder meer betreffen het afbreken van een beschermd monument, het reconstrueren van een beschermd monument en het geven van een nieuwe bestemming aan een beschermd monument.

14. Ingevolge artikel 2 van de Regeling ministeriële adviesplicht bij aanvragen om een monumentenvergunning zijn de gevallen, bedoeld artikel 16, eerste lid, van de wet:

- a. het afbreken van een beschermd monument of een deel daarvan voor zover van ingrijpende aard,
- b. het ingrijpend wijzigen van een beschermd monument of een belangrijk deel daarvan, voor zover de gevolgen voor de waarde van het beschermde monument vergelijkbaar zijn met de gevolgen van het geval, bedoeld in onderdeel a;
- c. het reconstrueren van een beschermd monument of een belangrijk deel daarvan, waarbij de staat van het monument wordt teruggebracht naar een eerdere staat of een veronderstelde eerdere staat van dat monument, en
- d. het geven van een nieuwe bestemming aan een beschermd monument of een belangrijk deel daarvan.

15. De voorzieningenrechter is met verweerder van oordeel dat kon worden afgezien van het inwinnen van een ministerieel advies. De aanvraag betreft een aanbouw en niet valt in te zien dat het hier om een belangrijk gedeelte van het monument gaat dan wel dat het afbreken daarvan van ingrijpende aard moet worden beschouwd. Gebleken is dat ook de RCE zelf heeft aangegeven dat het plan niet voor advies hoeft te worden voorgelegd.

16. Vast staat dat verweerder wel advies heeft ingewonnen bij de gemeentelijke Commissie Cultuurhistorische Kwaliteit. Deze commissie heeft op 17 mei 2010 een positief advies afgegeven. Niet gebleken is dat dit advies op onzorgvuldige wijze tot stand is gekomen, dan wel anderszins ondeugdelijk is, zodat verweerder zich daarop heeft mogen baseren. Gelet hierop heeft verweerder zich naar het oordeel van de voorzieningenrechter in redelijkheid op het standpunt kunnen stellen dat de verlening van de monumentenvergunning de monumentale waarde van Kranenburgh niet aantast. Daarbij stelt de voorzieningenrechter vast dat geen tegenadvies van een onafhankelijke deskundige is overgelegd ter bestrijding van het advies.

17. In hetgeen belanghebbenden verder hebben aangevoerd ziet de voorzieningenrechter

Zaaknummer: 10/1968 WET (Gemeente Bergen)

Pagina 5 van 6

geen aanknopingspunten voor het oordeel dat er sprake zal zijn van een onevenredige aantasting van het beschermde monument. Belanghebbenden hebben weliswaar gesteld dat het monument door de reeds uitgevoerde werkzaamheden schade heeft geleden en dat voortzetting daarvan de monumentale waarde van Kranenburgh verder zal aantasten, doch belanghebbenden hebben de juistheid van deze stelling – welke namens verzoekster en verweerder ter zitting gemotiveerd is bestreden – op geen enkele wijze nader onderbouwd. De voorzieningenrechter kan hieraan dan ook geen doorslaggevend gewicht toekennen.

18. Verweerder heeft dan ook bij de belangenafweging het belang van verzoekster kunnen en mogen laten prevaleren.

19. De voorzieningenrechter is ten slotte van oordeel dat voldoende aannemelijk is dat verzoekster nadeel ondervindt bij voortdurende van de opschorting van de werking van de vergunning. De opschortende werking heeft immers tot gevolg dat de aanvraag om bouwvergunning moet worden aangehouden waardoor de voortzetting van de bouwwerkzaamheden vertraging oploopt.

20. Gelet op hetgeen hiervoor is overwogen ziet de voorzieningenrechter voldoende reden om het verzoek om opheffing van de opschortende werking toe te wijzen.

21. Voor een proceskostenveroordeling zijn geen termen aanwezig.

Zaaknummer: 10/1968 WET (Gemeente Bergen)

Pagina 6 van 6

Beslissing

De voorzieningenrechter

- wijst het verzoek om een voorlopige voorziening toe;
- heft de opschortende werking van de monumentenvergunning van 13 juli 2010 op.

Deze uitspraak is gedaan door mr.dr.s. J.H.A.C. Everaerts, voorzieningenrechter, in tegenwoordigheid van mr. T.M. Beemsterboer, griffier, en in het openbaar uitgesproken op 4 november 2010 te Alkmaar.

griffier

voorzieningenrechter

Tegen deze uitspraak staat geen rechtsmiddel open.

- 4 NOV. 2010

Voor eensluidend afschrift
De Griffier van de rechtbank